

သုံးသပ်ချက်

မြန်မာ ဆန္ဒပြသူများသည် သိသာထင်ရှားသည့် အောင်ပွဲများရရှိခဲ့ကြပြီ - ယခုအချိန်သည် အကြမ်း မဖက်သော ခုခံမှုကို နှစ်ဆတိုးရန် အချိန်ဖြစ်သည်။

ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြနေသူများအပေါ် စစ်တပ်က ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်စွာ တိုက်ခိုက်မှုများကြောင့် လက်နက်ကိုင် ပုန်ကန်ကြရန် တောင်းဆိုမှုများကို နားလည်သဘောပေါက်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် ဤသို့သော လုပ်ရပ်များကြောင့် လှုပ်ရှားမှုကို နောက်ပြန်ကျစေနိုင်ပါသည်။

[မာရီယာ ဂျေ၊ စတက်ဖန် \(Maria J. Stephan\)](#)၊ မတ်လ ၂၄ ရက်၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်။

အကြမ်းမဖက် တိုက်ပွဲကို ဆင်နွှဲခြင်း ပြည်သူ့အာဏာ သတင်းများနှင့် သုံးသပ်မှုများ

<https://wagingnonviolence.org/2021/03/myanmar-protesters-victories-double-down-nonviolent-resistance/>

[Embed from Getty Images](#)

ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက်မှစတင်၍ ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ရွေးကောက်တင်မြောက်ခံ အစိုးရကို စစ်တပ်ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက အာဏာသိမ်းမှု စတင်ခဲ့သည့်အခါ မြန်မာပြည်သူများသည် ဒီမိုကရေစီ ပြန်လည်ရရှိရေးအတွက် ထူးခြားသည့် လူထုခုခံ လှုပ်ရှားမှုများကို စတင်ခဲ့ကြသည်။ အမျိုးသမီးများ၊ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လုပ်သားများ၊ ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းဝင်များ၊ နောက်ဆုံး ရဲနှင့် လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်များ အပါအဝင် ကဏ္ဍအသီးသီးမှ ပြည်သူလူထု အားလုံးနီးပါးက [သပိတ်မှောက် ဆန္ဒပြခဲ့ကြသည်](#)။ စစ်အစိုးရကို ဖိအားပေးရန် အတိုက်အခံဖက်သို့ ဖက်ပြောင်းထောက်ခံခြင်းများ ပြုခဲ့ကြသည်။ နည်းပညာ ကျွမ်းကျင်သူ မြန်မာလူငယ်များက အွန်လိုင်းနှင့် ဆက်သွယ်မှု လိုင်းမရှိဘဲ ခုခံသည့် နည်းနာများ ကြံဆလုပ်ဆောင်ကြသည်။ တီထွင်ဆန်းသစ်သည့် နည်းပရိယာယ်များ ဖန်တီးကြကာ ဆင်ဆာပိတ်ဆို့မှုကို ကျော်လွှား၍ သတင်းများ ပေးနိုင်ရေး၊ အာခံဆန့်ကျင်မှု ပျံ့နှံ့စေရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ စည်းရုံးလှုပ်ရှားကြသူများက “ပြည်သူ့အာဏာ ဖိဆန်ရေး လှုပ်ရှားမှု” တနည်း CDM ဟု ခေါ်ဆိုကြသည့် အတိုင်းအဆနှင့် နက်ရှိုင်းမှုမှာ အံ့မခန်းဖြစ်သည်။ ဤအင်အားစုများက လျှင်မြန်စွာ အတူတကွ စုစည်းမိလာကြသည်။ ဆိုရလျှင် ခုခံဆန့်ကျင်မှုများသည် မြန်မာပြည်သူလူထုအတွက် အသစ်အဆန်း မဟုတ်ပါ။ သူတို့၏ ဒီမိုကရေစီ တောင်းဆိုလှုပ်ရှားမှုမှာ

သမိုင်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတွင် အစိတ်အပိုင်းများစွာတွင် ပါဝင်နေခဲ့ပြီး၊ ဖိနှိပ်မှုများကို ယခုအခါ လမ်းမများ ပေါ်တွင် ရင်ဆိုင်တွန်းလှန်နေကြရပြီ ဖြစ်သည်။

အာဏာရှင်စနစ်ကို အထိရောက်ဆုံး ဆန့်ကျင်မှုနည်းမှာ မပူးပေါင်း မဆောင်ရွက်ကြခြင်း အပါအဝင်၊ စု စည်းညီညွတ်၍ စည်းစနစ်ကျသော အကြမ်းဖက် ခုခံဆန့်ကျင်မှုပင် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီ လှုပ်ရှားသူများက သူတို့၏ တော်လှန်ခုံ့မှုများအတွက် များစွာသောတန်ဖိုး ပေးဆပ်ခဲ့ ကြရသည်။ အာဏာသိမ်းချိန်မှ စတင်၍ အနည်းဆုံးလူ ၂၇၅ ဦး [သေဆုံးခဲ့ပြီး](#)၊ ၂,၈၁၂ ဦး ဖမ်းဆီးခံခဲ့ရ သည်ဟု မြန်မာနိုင်ငံ နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသားများ ကူညီစောင့်ရှောက်ရေးအသင်း (AAPP) အရ သိရှိရ သည်။ ယင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံအခြေစိုက် လူ့အခွင့်အရေး အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြ နေကြသူများကို စစ်တပ်က ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်စွာ တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ဒီမိုကရေစီလှုပ်ရှားမှု အတွင်း လက်နက်ကိုင်၍ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သည့် စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ကြရန် တောင်းဆိုမှုများလည်း ကြီးထွားလာစေသည်။ ဤသို့ ဖြစ်ရသည်ကို နားလည်နိုင်ပါသည်။ မိတ်ဆွေများ၊ မိသားစုဝင်များနှင့် ချစ်ခင်ရသူများ အသတ်ခံရခြင်း သို့မဟုတ် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခံရခြင်းကို မျက်မြင် ကြုံတွေ့ရသည့်အခါ၊ သင်၏ လှုပ်ရှားမှုအပေါ် ကမ္ဘာတလွှားမှ လျစ်လျူရှုနေသည်ဟု ခံစားလာရသည့် အခါ အကြမ်းဖက်မှုကို အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ပြန်၍တော်လှန်လိုကြသည်မှာ သဘာဝ ကျသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ၊ စစ်အာဏာသိမ်းမှုကို ခုခံဆန့်ကျင်ရန်အတွက် လက်နက်ကိုင်နည်းဗျူဟာကို ရွေးချယ် ခြင်းမှာ မဟာဗျူဟာအရ ဆိုးရွားပျက်စီး ကျရှုံးစေမည့် တန်ပြန်သက်ရောက်မှု ကြုံရနိုင်ပါသည်။ [လေ့ လာမှုများအရ](#) အကြမ်းဖက်မှုနှင့် အကြမ်းဖက်သည့် ခုခံဆန့်ကျင်မှုကို ရောထွေးစေခြင်းမှာ ပုံမှန်အား ဖြင့် စစ်အစိုးရက ပို၍ကြမ်းကြုတ်သော တုံ့ပြန်မှုများကို သုံးစေနိုင်သည်။ ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်သူများ၏ ထိခိုက်နစ်နာမှုကို မြင့်မားစေပြီး၊ ခုခံ ဆန့်ကျင်မှုတွင် လူထုပါဝင်မှု ကျဆင်းစေသည့် ရလဒ်ဖြစ်ပေါ်စေ နိုင်ပါသည်။ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်များထံမှ လက်နက်ချကူးပြောင်းလာမှု ပို၍နည်းစေပါသည်။ အစိုးရများ က အတိုက်အခံလှုပ်ရှားမှုများအတွင်း အကြမ်းဖက်မှုများကို လှုံ့ဆော်ရန် အကြီးအကျယ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ ထားကြမည်မှာလည်း အံ့အားသင့်ဖွယ်ကိစ္စတစ်ခု မဟုတ်ပါ။ ဖိနှိပ်ချုပ်ခြယ်သော အစိုးရများအနေဖြင့် သူတို့အာဏာကို ဆက်လက်ချုပ်ကိုင်ထားရေးနှင့် “တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး” ကို ခုခံကာကွယ်ရပါသည် ဟူသော အကြောင်းပြချက်များဖြင့် အကြမ်းဖက်မှု ရှိနေရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာ တပ်မတော်သည် လည်း ချွင်းချက်မဟုတ်ပါ။ ဒဏ်ခတ်ပိတ်ဆို့မှုများ တိုး၍ ရင်ဆိုင်ရခြင်း၊ နိုင်ငံများမှ ပြစ်တင်ရှုံ့ချမှုများ တိုးမြှင့်လာနေသည့်အတွက်ကြောင့် စစ်အစိုးရက ကမ္ဘာက မည်သို့တုံ့ပြန်မည့်အပေါ် မှားယွင်းတွက်ချက် ခဲ့ပုံ ရပါသည်။ ထိုသူများ ဖိအားပေးမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်လာရသည့်အခါ သူတို့က ပြင်းထန်စွာ တုံ့ပြန်လာ ကြပါမည်။ ဤဖြစ်ရပ်တွင်မူ သူတို့လူများဖက်သို့ လှည့်၍တုံ့ပြန်ကြပါလိမ့်မည်။

အာဏာရှင်စနစ်ကို [အထိရောက်ဆုံး ဆန့်ကျင်မှုနည်းမှာ](#) မပူးပေါင်း မဆောင်ရွက်ကြခြင်း အပါအဝင်၊ စုစည်းညီညွတ်၍ စည်းစနစ်ကျသော အကြမ်းမဖက် ခုခံဆန့်ကျင်မှုပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့သော လှုပ်ရှားမှုမှာ လူထုကို ရေရှည်ဆွဲဆောင်နိုင်ပြီး၊ အကျယ်အပြန့်သော လူထုများ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုကိုလည်း ရရှိစေနိုင်ပါသည်။ (လှုပ်ရှားမှု၏ အစောပိုင်းတွင် စစ်အစိုးရကို ထောက်ခံကြသည့် ဘာသာရေး အင်အားစုများနှင့် စီးပွားရေး ထိပ်သီးခေါင်းဆောင်များလည်း အပါအဝင် ဖြစ်သည်။)။ နည်းဗျူဟာအရ တီထွင်ဖန်တီးမှု နှင့် ဆန်းသစ်မှုများကို တိုက်တွန်းအားပေးနိုင်သည် (မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဤသို့နည်းလမ်းများ မရှားပါးလှပါ)။ ရဲနှင့် စစ်တပ်ဖွဲ့ဝင်များကိုလည်း ခုခံဆန့်ကျင်မှုဖက်သို့ ကူးပြောင်းလာစေရန် ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ (ဤသို့ဖြစ်ရပ်မျိုးကို ၁၉၈၃-၈၆ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ ပြည်သူ့အာဏာ လှုပ်ရှားမှုများတွင် တွေ့နိုင်ပြီး၊ ဒီမိုကရေစီအတိုက်အခံများဖက်သို့ တပ်ဖွဲ့များတခုလုံး ကူးပြောင်းလာခဲ့ကြပါသည်။) (ယခုအခါတွင် မညီညွတ်ပြိုကွဲနေသော အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများအသင်း သို့မဟုတ် အာဆီယံ အပါအဝင်) နိုင်ငံတကာ ဖိအားများလည်း ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည်။ အကြမ်းမဖက် ခုခံရေးလှုပ်ရှားမှုသည် အလှူရှင်နိုင်ငံများက ထောက်ခံ ပံ့ပိုးပေးရန် သဘောတွေ့ကြသည့် လှုပ်ရှားမှုလည်း ဖြစ်သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု နှင့် အခြားဩဇာကြီးမားသော နိုင်ငံများက ဒီမိုကရေစီလှုပ်ရှားမှုများကို ထောက်ခံကြပြီး၊ ဆန္ဒပြနေကြသူများထံ ဆဲလ်ဖုန်းများနှင့် ငွေသားများ ကူညီပံ့ပိုးကြရန် တရားဝင်ပါသည်။ သို့သော် လေ့ကျင့်ထားမှုမရှိသည့် တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများထံသို့ လက်နက်များ ပို့ဆောင်ရန် (ကျိုးကြောင်းဆီလျော်စွာပင်) နိုင်ငံရေးနှင့် ကြိုးနီစနစ် အမျိုးမျိုးကိုလည်း ဖြတ်သန်းကြရမည်ဖြစ်ရာ ခက်ခဲမည် ဖြစ်ပါသည်။

[Embed from Getty Images](#)

ပြည်သူ့အများ၏ အကြမ်းမဖက်လှုပ်ရှားမှုများသည် လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များက အကျယ်အပြန့် ကူးပြောင်းထောက်ခံလာကြသည့်အခါ၊ အောင်မြင်မှုရရှိစေရန် [၄၆ ဆ ပိုသာစေပြီး](#)၊ ကူးပြောင်းမှုများသည်လည်း လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးထက်စာလျှင် အကြမ်းမဖက်လှုပ်ရှားမှု အခြေအနေတွင် ပို၍ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ တချိန်တည်းတွင် အတိုက်အခံလှုပ်ရှားမှုက လက်နက်စွဲကိုင်မည် ဆိုပါက အမျိုးသမီးများ၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ မသန်စွမ်းသူများ၏ ပါဝင်မှု များသောအားဖြင့် သိသာစွာ ကျဆင်းသွားနိုင်ပါသည်။ [အမျိုးသမီးများ၏ တက်ကြွအားကောင်းစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု](#)က အောင်မြင်သော အကြမ်းမဖက် လှုပ်ရှားမှုများနှင့် ဆက်စပ်နေသည့်အခါ ခုခံရေးလှုပ်ရှားမှုများအတွက် ကြီးစွာသော ပြဿနာ ဖြစ်စေပါလိမ့်မည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသမီးများ ဒီမိုကရေစီတိုက်ပွဲတွင် ရှေ့တန်းက ဦးဆောင်နေခဲ့ကြရာ သူတို့ကိုယ်တိုင် အကြီးအကျယ် စွန့်စားရန်ကန်နေကြပါသည်။ သူတို့၏ ရဲစွမ်းသတ္တိမှာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် စစ်အစိုးရအဖို့ လုပ်ဆောင်ချက်များမှာ အရှက်ရစရာ ဖြစ်စေပါသည်။ ယခု လှုပ်ရှားမှုမှာ အလုပ်ဖြစ်နေပါသည်။ သို့သော် အချိန်ယူရပါလိမ့်မည်။

CDM သည် အချိန်တိုအတွင်း သိသာထင်ရှားသည့် အောင်ပွဲများ ရရှိခဲ့သည်။ သပိတ်မှောက်မှု၊ ဆန္ဒပြပွဲများတွင် ပါဝင်မှု၊ တေးသီချင်းများနှင့် [ဆေးမင်ကြောင်ထိုး ဆန့်ကျင်မှုများ](#)၊ အခြားသော လူထု အာခံဆန့်ကျင်မှု နှင့် မပူးပေါင်း မဆောင်ရွက်ရေး လှုပ်ရှားမှု၏ ပမာဏနှင့် အတိုင်းအတာမှာ သိသာထင်ရှားလှပါသည်။ စစ်အစိုးရ၏ ဝါဒဖြန့်ချိရေး ယန္တရား မည်မျှထိရောက်သည်ဆိုသည်မှာ လှုပ်ရှားမှု၏ ထိရောက်မှုက သက်သေပြခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ အလားတူပင် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းထံမှ ဖိအားများလည်း တိုးမြှင့်လာနေသည်။

လက်နက်ကိုင်ခြင်းဖြင့် အောင်မြင်မှုလမ်းဆီသို့ အမြန်ရောက်နိုင်မည်ဟူသည့် အမြင်ကို သုတေသနများအရ မတွေ့ရှိရပါ။

မတ်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင်၊ ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီက မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြနေကြသူများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများအား ပြစ်တင်ရှုံ့ချသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်ခဲ့ပြီး၊ “နိုင်ငံအတွင်း ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကို ဆက်လက်ထောက်ခံသွားမည်”ဟု ကတိကဝတ်ပြုခဲ့ကြသည်။ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၊ ဥရောပ သမဂ္ဂ၊ ကနေဒါ၊ ယူကေနိုင်ငံများက စစ်အစိုးရ အရာရှိများ၊ သူတို့၏ မိသားစုဝင်များ၊ စစ်တပ်ပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို သီးခြား ပစ်မှတ်ထားသည့် ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများ ချမှတ်ခဲ့ကြသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် အခြားအစိုးရများ၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝေဖန်ပြောဆိုရန် တွန့်ဆုတ်ကြသည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရှေ့တောင်အာရှ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများက ရပ်တည်ချက်ကို ဖော်ပြလာကြသည်။ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် မလေးရှားနိုင်ငံ နှစ်ခုက လက်နက်မဲ့ ပြည်သူများအပေါ် [အကြမ်းဖက်ခြင်းကို ပြစ်တင်ရှုံ့ချခဲ့ကြသည်။](#) စင်္ကာပူကမူ စစ်တပ်၏ တုံ့ပြန်မှုကို မနှစ်မြို့ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် ဘရူနိုင်း နိုင်ငံများက ယခုအကျပ်အတည်းကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် အာဆီယံအဖွဲ့ အထူးအစည်းအဝေး တရပ်ကို ခေါ်ဆိုရန် စိုင်းပြင်းကြသည်။ အာရှနိုင်ငံအများကလည်း မြန်မာက ဖိတ်ကြားသည့် တပ်မတော်နေ့ အခမ်းအနားတက်ရောက်ရန် ငြင်းဆန်ခဲ့ကြသည်။ တချိန်တည်းမှာပင်၊ နို့လက်ဖက်ရည် မဟာမိတ်အဖွဲ့ ([Milk Tea Alliance](#)) က ဦးဆောင်သည့် နိုင်ငံတကာ သွေးစည်းညီညွတ်ရေး လှုပ်ရှားမှုကလည်း အင်အား တိုးတက်လာနေသည်။ အာရှနိုင်ငံများအကြား တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများ၏ မဟာမိတ်အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ မြန်မာ့ ဒီမိုကရေစီရေး လှုပ်ရှားမှုကို ထောက်ခံသည့်အားဖြင့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးရှိ လူများက Hunger Games ရုပ်ရှင်မှ လက်သုံးချောင်း အလေးပြုမှုဖြင့် ဓာတ်ပုံများရိုက်တင်နေကြပြီ ဖြစ်သည်။

ပြည်သူလူထု အုံကြွမှုများ မည်မျှကြာမည်ကို နမိတ်ဖတ် ပြောဆိုရန် အမြဲတစေ ခက်ခဲပါသည်။ သို့အတွက်ကြောင့်လည်း လှုပ်ရှားမှုအတွင်း ဆန္ဒပြနေကြသူများ ဆက်လက်ရှိနေစေရန် တိုက်တွန်းရေးအတွက် အထူး ခက်ခဲပါသည်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်၊ အာဂျင်တီးနား စစ်အာဏာသိမ်းမှု၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဘာကီနာဖာဆို (Burkina Faso) တွင် စစ်အာဏာသိမ်း လူထုခုခံ ဆန့်ကျင်မှု အပါအဝင်၊ [သမိုင်းအရ စစ်အာဏာ](#)

သိမ်းမှု ဆန့်ကျင်ရေး လှုပ်ရှားမှုအချို့တွင် ရက်အနည်းငယ်ဖြင့်သာ ပြီးစီးခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နောက်ခံအခြေအနေ က ကွာခြားပါသည်။ မြန်မာပြည်သူများက ဆယ်စုနှစ်များစွာကြာ အာဏာရယူထားခဲ့သည့် စစ်အာဏာ ရှင်ကို ရင်ဆိုင်နေကြရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပျမ်းမျှအားဖြင့် ဆိုလျှင် အာဏာရှင် အစိုးရများကို ဆန့်ကျင်ကြ သည့် အဓိကကျသော အကြမ်းမဖက် လှုပ်ရှားမှုများသည် သူတို့လိုလားချက် လမ်းကြောင်းအတိုင်း ဖြစ်စေရန် သုံးနှစ်မျှ ကြာမြင့်တတ်ပါသည်။ နှိုင်းယှဉ်ချက်အရ ဆိုလျှင် အကြမ်းဖက် လှုပ်ရှားမှုများက ပျမ်းမျှ အားဖြင့် ၉ နှစ်ခန့် ကြာမြင့်ခဲ့ကြသည်။ အောင်ပွဲအမြန်ရ စေရန် လက်နက်ကိုင်ကြမည်ဟူသော တွေးခေါ် ယူဆချက်က သုတေသန တွေ့ရှိချက်များအရ မတွေ့ရှိရပါ။

ခက်ခဲနိုင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များက လက်နက်မဲ့ဆန္ဒပြသူများကို ကျည်အစစ်များဖြင့် ပစ်ခတ်နေသော ကာလမျိုးတွင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာ့ ဒီမိုကရေစီအရေး လှုပ်ရှားသူများက စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အရ၊ မဟာဗျူဟာအရ၊ ဖွဲ့စည်းမှုအရ၊ နည်းဗျူဟာအရ စစ်အာဏာရှင်ဆန့်ကျင်ရေး လူထုခုခံမှု လှုပ်ရှားမှုကို ရေရှည်ဆက်လက်ဆင်နွှဲနိုင်ရေးအတွက်လည်း ပြင်ဆင်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူအများမှာ ပြေးလွှားပုန်းအောင်းနေကြရပြီ ဖြစ်သည်။ သို့အတွက် ကြောင့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတို့အတွက် ခက်ခဲနိုင်ပါသည်။ ပြည်ပနေလူထုများနှင့် ပြင်ပအင်အားစုများ၏ ထောက်ခံပံ့ပိုးမှုဖြင့် မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီ ခေါင်းဆောင်များက စစ်အစိုးရ၏ အင်အားကောင်းသည့်အပိုင်းကို မတိုက်ခိုက်ဘဲ၊ ထိခိုက်နစ်နာလွယ်သည့်အပိုင်းကို ထိုးနှက်လှုပ်ရှားနိုင်ရန် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများနှင့် လှုပ်ရှားမှုများအတွက် အစီအစဉ်ချရန် နည်းလမ်းများ ရှာဖွေနိုင်ပါသည်။ အောင်မြင်သည့် အကြမ်းမဖက်လှုပ်ရှားမှုများသည် စုစည်းမှုနည်းနာများတွင် ပုံမှန်အားဖြင့် ပြောင်းလဲကျင့်သုံးကြရပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့်- လူစုဝေးခြင်း၊ ထိုင်သပိတ်မှောက်ခြင်း၊ ပိတ်ဆို့ခြင်းများသည် အင်အားကောင်းသော်လည်း ဖိနှိပ်ဖြိုခွဲရန်အတွက် ထိခိုက်နစ်နာမှု မြင့်မားပါသည်။ ဖြန့်ခွဲမှုနည်းနာများ ဥပမာအားဖြင့် စားသုံးသူသပိတ်၊ သပိတ်မှောက်ခြင်း နှင့် အိမ်များအတွင်း နေထိုင်ခြင်းမျိုးဖြင့် ဗျူရိုကရေစီယန္တယားနှင့် စီးပွားရေးကို ချိန့်စေပြီး၊ တချိန်တည်းတွင် လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များအနေဖြင့် အားလုံးကို ဖြန့်ချထားရန် မဖြစ်နိုင်ဘဲ၊ ကာလအကန့်အသတ်မရှိ ဖိနှိပ်ဖြိုခွဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရန် အလွန် ခက်ခဲစေပါသည်။

သေချာသည်မှာ၊ CDM အနေဖြင့် ဤနည်းဗျူဟာများအားလုံးကို အထင်ကြီးဖွယ် အသုံးပြုနေဆဲ ဖြစ်သည်။ ယခုအချိန်သည် ရေရှည်မဟာဗျူဟာ ရေးဆွဲခြင်းအတွက် ပို၍နှစ်ဆ ဖိအားပေးရတော့မည့် အချိန်ဖြစ်ပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ခုခံဆန့်ကျင်မှုကို ဖြစ်နိုင်သမျှ ရေရှည်တည်တံ့စေရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရတော့မည့် အချိန် ဖြစ်သည်။ အကြမ်းမဖက်မှု ပဋိပက္ခနိုင်ငံရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စင်တာ

(International Center on Nonviolent Conflict) တွင် မဟာဗျူဟာမြောက် အကြမ်းမဖက်လှုပ်ရှားမှု များနှင့် ပတ်သက်၍ ဆောင်းပါးများ၊ သင်တန်းရင်းမြစ်များ အများအပြားရှိပါသည်။ ယင်းတို့ကို [မြန်မာ ဘာသာ ပြန်ဆိုပြီး](#) ဤသို့ကြိုးပမ်းမှုအတွက် ကူညီနိုင်ပါသည်။

ဒီမိုကရေစီ ခေါင်းဆောင်များက ၎င်းတို့လိုအပ်သည့် ပြင်ပ အထောက်အပံ့ အမျိုးအစားများနှင့် ပတ်သက် ၍ တိကျမှု ရှိသင့်သည်။ [မြန်မာ့ အမျိုးသမီး တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများ](#)က ဤသို့ တောင်းဆိုခဲ့ကြပြီး ဖြစ် သည်။ အစိုးရများ၊ နိုင်ငံစုံ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဲန်ဂျီအို အဖွဲ့အစည်းများနှင့် သွေးစည်း ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့များသည် သူတို့၏လှုပ်ရှားမှုများကို ဒီမိုကရေစီခေါင်းဆောင်များနှင့် [နီးကပ်စွာပူးပေါင်း ညှိနှိုင်း](#)နေသင့်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဒီမိုကရေစီ ဘက်တော်သား သံရုံးများမှ သံတမန်များသည် သူတို့၏ သံတမန်ရေးအရ ကင်းလွတ်ခွင့်ကို အသုံးပြု၍ လူကိုယ်တိုင် ဆန္ဒပြသူများနှင့် စည်းလုံးညီညွတ်မှုရှိ ကြောင်း ရပ်တည်ပြသပြီး၊ ထိုသူများကို ပစ်မှတ်ထားသော အကြမ်းဖက်မှုများကို တားဆီးကာကွယ်ပေး နိုင်ကြပါသည်။ အကြမ်းဖက်မှုများကို ကာကွယ်ပေးနိုင်ရန်နှင့် လျှော့ချရန်အတွက် တိတ်တဆိတ် ဖျန်ဖြေပေးခြင်း လုပ်ငန်းများကိုလည်း သူတို့က ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။ သူတို့က လိုအပ်ပါက အင်တာနက် လှိုင်း လွှင့်ပေးကူညီနိုင်ပြီး၊ အထူး အန္တရာယ်ရှိကြသည့် တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများအတွက်လည်း တတိယ နိုင်ငံများတွင် လုံခြုံသည့် ခိုလှုံရာနေရာများအတွက် ညှိနှိုင်းပေးနိုင်ကြပါသည်။ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ၊ အထူး သဖြင့် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းများထံမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပြန်၍ ဆွဲထုတ်နိုင်ကြပြီး၊ ယင်း ဘဏ္ဍာဝင်ငွေများမှာ စစ်အစိုးရ၏ အိပ်ကပ်အတွင်းသို့ ရောက်စေကာ၊ ဖိနှိပ်မှုများ ဆက်၍ပြုလုပ်ရန် ဖြစ် စေနိုင်ပါသည်။ တယ်လီကွန် ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့်လည်း အင်တာနက်အပေါ် စောင့်ကြည့် စိစစ်နေမှု များ၊ ဆင်ဆာဖြတ်တောက်မှုများနှင့် ပိတ်ဆို့မှုများ ကင်းစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ကြပါသည်။ ပြည်သူ လူထုများ၏ လှုပ်ရှားမှုများဖြင့် ဤကော်ပိုရေးရှင်းများအပေါ် ဖိအားပေးမှုများ ဖြစ်စေပြီး၊ အမှန်ကို လုပ် ဆောင်ရန် ရွေးချယ်လာစေနိုင်ပါသည်။

ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒီမိုကရေစီလှုပ်ရှားမှုက မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့နေသည့်နှယ် ဖြစ်နေသော် လည်း၊ ပြီးခဲ့သည့် နှစ်လတာအတွင်း လူထုအာခံ ဆန့်ကျင်ရေး လှုပ်ရှားမှုများကြောင့် မည်မျှ အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့သည်ကို ပြန်၍ ထင်ဟပ် သုံးသပ်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ မဟာဗျူဟာများ၊ စွမ်းဆောင်နိုင်ရည်နှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံတို့အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ၍ မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီ လှုပ်ရှားမှုအနေ ဖြင့် အသစ်သော ဒီမိုကရေစီအနာဂတ်သို့ နိုင်ငံကို ရှေ့ဆက်တွန်းအားပြုနိုင်ပါသည်။ ဤအခြေအနေ တွင် လူထုများ၏ အကျယ်အပြန့်သော ခုခံလှုပ်ရှားမှုနှင့် တစ်တရားသော အခြေအနေတွင် ပဋိပက္ခမှနေ ၍ ထွက်ပေါက်ရှာရမည်ဖြစ်သည့် တပ်မတော်၏ မတူခြားနားသော အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ကျွမ်းကျင်ပါး နပ်သော ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုများကို ပေါင်းစပ်၍ အသုံးပြုရဖွယ်ရှိပါသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင်မူ တက်ကြွ

လှုပ်ရှားသူများအနေဖြင့် ပြင်ပမှနေ၍ သူတို့ကို လေးစား ထောက်ခံကြသည့်သူများ၊ ဝိုင်းဝန်းအားပေးနေကြသူများ ရှိနေကြောင်း သိရှိသင့်ပါသည်။

[Maria J. Stephan](#)

Maria J. Stephan (မာရီယာ၊ ဂျေ၊ စတက်ဖန်) သည် “မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ပြည်သူများ၏ ခုခံရေး လှုပ်ရှားမှု အလုပ်ဖြစ်ပါသနည်း- အကြမ်းမဖက် လှုပ်ရှားမှု၏ မဟာဗျူဟာမြောက် စဉ်းစားဆင်ခြင်ပုံ” “Why Civil Resistance Works: The Strategic Logic of Nonviolent Conflict,” “ဒီမိုကရေစီကို ထောက်ခံအားပေးခြင်း- သင်ခန်းစာနှင့် ရှေ့ဆက် ချီတက်ရာလမ်း” “Bolstering Democracy: Lessons Learned and the Path Forward,” စာအုပ် ပူးတွဲရေးသားသူနှင့် “အာဏာရှင် စနစ် ပြန်လာရန် ပြင်ဆင်နေပြီလော” “Is Authoritarianism Staging a Comeback?” ဟူသည့် ဆောင်းပါးတို့ကို သူ၏ Twitter [@MariaJStephan](#). တွင် ရေးသားခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်။